О.М. Старенька, викладач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту Одеського національного економічного університету

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ ОПЕРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

В сучасних умовах економічних перетворень в країні безперервна робота промислового підприємства може проводитися ефективно тільки тоді, коли його керівництво буде приймати обґрунтовані та своєчасні управлінські рішення на підставі інформації, що надається плановими, обліковими та іншими структурами підприємства. А їх постійна робота та прозорість забезпечується шляхом створення досконалої системи контролю, зокрема оперативного, що є контролем у загальному сенсі та розкриває часовий аспект цієї функції управління.

Впровадження такої системи є складним завданням для керівників промислових підприємств так як супроводжується великими організаційними та структурними змінами. Але її відсутність передбачає великий ризик одержання недостовірної інформації та неефективної діяльності підприємства.

Отже, добре організована система контролю дозволить не тільки своєчасно виявляти недоліки у діяльності промислового підприємства, а й здійснювати їх оперативне усунення та запобігати їх проявів у майбутньому. Тому, проблема організації системи контролю на промислових підприємствах потребує повного, глибокого аналізу та дослідження.

Вагомий внесок у розвиток теоретичних та практичних аспектів цього питання зробили такі вчені як Максімова В.Ф. [1], Петренко С.М [2], Калюга Є.В. [3]. Але остаточно невирішеними залишаються питання організації контролю на промисловому підприємстві, зокрема оперативного.

Головною метою дослідження є удосконалення організаційних форм контролю та вибір найбільш доцільної, що буде надавати оперативну

інформацію для прийняття важливих управлінських рішень в оперативному управлінні промисловим підприємством.

Стабільне функціонування промислового підприємства не може бути забезпечене без правильної організації його економічних служб. Необхідно вибрати таку організаційну структуру, яка дозволить підприємству ефективно взаємодіяти з зовнішнім середовищем, продуктивно та доцільно розподіляти та направляти зусилля своїх співробітників і таким чином задовольняти потреби клієнтів, та досягати своїх цілей з високим ступенем ефективності [4, с.55].

Так, Шаровська Т.С. у своєму науковому дослідженні запропонувала створити інтегровану систему внутрішнього контролю реальних інвестицій, тобто сукупність підсистем, що будуть орієнтовані на проведення контролю шляхом розподілу його функцій між центрами контролю [5, с. 86].

Соколов Б.Н. вважає перспективним поєднання служби внутрішнього аудиту зі структурно-функціональною формою внутрішнього контролю [6].

У практичній діяльності виділяє такі організаційні форми, як служба внутрішнього контролю, служба внутрішнього аудиту, контрольно-ревізійна служба, аутсорсинг та ко-сорсинг [6].

Суттєвим недоліком практики контролю при застосуванні вищеперерахованих організаційних форм є те, що вони переважно використовують інформацію наступного контролю для здійснення своєї діяльності. Їх результати вже не можуть вплинути на поточний стан справ на підприємстві.

З метою удосконалення діючих на практиці організаційних форм контролю для цілей оперативного управління, вважаємо доцільним на крупних та середніх підприємствах створення служби внутрішнього контролю у складі відділу аудиту та відділу оперативного контролю. Де відділ оперативного контролю буде безпосередньо займатися попереднім та поточним контролем, надавати інформацію керівникам відділів та служб для прийняття оперативних управлінських рішень, а відділ аудиту здійснювати послідуючий контроль, виявляти резерви підвищення ефективності, здійснювати консультування,

виявляти недоліки в роботі відділу оперативного контролю та сприяти своєчасному їх усуненню, розробляти плани та програми проведення перевірок, розробляти плани послідуючого контролю щодо усування виявлених раніше недоліків та проводити перевірку їх виконання.

На малих підприємствах достатньо буде створити відділ оперативного контролю у складі якого буде аудитор або його функції може виконувати кваліфікований контролер підприємства в цілому.

Відділ оперативного контролю є важливою частиною системи оперативного управління, що сприяє досягненню цілей з мінімальними витратами, а це дасть можливість підвищити фінансову стійкість та конкурентоспроможність підприємства.

Література

1. Максімова В. Ф. Внутрішній контроль економічної діяльності промислового підприємства – системний підхід до розвитку : монографія / В. Ф Максімова. - К. : АВРІО, 2005. – 264 с.

2. Петренко С.М. Внутрішній контроль діяльності підприємств і його інформаційне забезпечення : теорія, методологія, організація : автореф. дис. ... докт. екон. наук. : НАСОА. - Київ, 2010. – 35 с.

3. Калюга Є.В. Фінансово-господарський контроль у системі управління : монографія / Є.В. Калюга. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2002. – 360 с.

4. Сухарева Л.А., Петренко С.Н. Контроллинг – основа управления бизнесом / Л.А. Сухарева. С.Н. Петренко. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2002. – 208 с.

5. Шаровська Т.С. Організаційно-методичні засади внутрішнього контролю реальних інвестицій дис. … канд. екон. наук : 08.00.0901 / Т.С. Шаровська; Одес. нац. екон. ун-т. - Одеса, 2010.- 224 с.

6. Внутренний контроль и аудит на российских предприятиях [Електронний ресурс] : GAAP.ru, Библиотека / Б. Н. Соколов. — Режим доступу: http://www.gaap.ru/biblio/audit/int/021.asp. — Назва з екрану.